

Verslag van het bezoek aan het te Keulen gehouden
2e EUCARPIA-congres (6-8 juli 1959) en van de
daarop aansluitende excursie (9-11 juli 1959)

door

H.de Haan

Instituut voor Veredeling van Landbouwgewassen, Wageningen

Inleiding.

De oprichtingsvergadering van de Europese Vereniging voor Veredelingsonderzoek, EUCARPIA, werd in 1956 te Wageningen gehouden. Prof. Dr.J.C.Dorst, die tot de initiatiefnemers behoorde, werd gekozen tot voorzitter voor een periode van drie jaren. Tevens werd toen bepaald dat het 2e congres in 1959 in Duitsland gehouden zou worden.

De voorbereiding van het 2e congres viel in de periode dat Prof. Dorst voorzitter was. Deze heeft daaraan veel tijd geschonken; dit geldt ook voor zijn medewerker Dr.F.P.Ferwerda.

De organisatie van de ontvangst te Keulen en de voorbereiding van de excursies geschiedde door de ondervoorzitter, Prof.Dr.W.Rudorf, Köln-Vogelsang, daarbij gesteund door enige medewerkers. De voorzitters van de secties organiseerden de sectie-bijeenkomsten.

Vele Nederlandse onderzoekers namen in 1956 deel aan het 1e Eucarpia-congres. Voor dit 2e congres was er grote belangstelling van Nederlandse zijde. Dit is begrijpelijk. Duitsland neemt een vooraanstaande plaats in op het gebied van veredelingsonderzoek, terwijl Keulen op betrekkelijk korte afstand ligt.

De deelnemers waren afkomstig uit de volgende landen:

België	10	Nederland	37	Zwitserland	6
Denemarken	8	Noorwegen	3	Argentinië	1
Duitsland	83	Oostenrijk	5	Canada	1
Engeland	6	Portugal	2	Israël	1
Finland	2	Spanje	5	Polen	1
Frankrijk	23	Turkije	2	U.S.A.	1
Italië	17	Zweden	4		

Van de Nederlanders waren 20 uit Wageningen, waarvan 5 werkzaam bij de Landbouwhogeschool.

Begroetingsbijeenkomst op Zondagavond 5 juli 1959.

Voorafgaand aan het congres had op 5 juli 1959 een informele bijeenkomst plaats in de "Börsenkeller der Industrie- und Handelskammer" te Keulen. Op deze begroetingsavond waren de meeste buitenlandse deelnemers aan het congres aanwezig, terwijl ook vele Duitse deelnemers reeds op 5 juli naar Keulen waren gekomen om kennis te maken en kennissen te begroeten.

Voor mij persoonlijk is deze begroetingsavond zeer nuttig geweest. Er was een sfeer van gemoedelijkheid en gelijkheid. Vele contacten werden gelegd, zodat men zich in volgende dagen niet gevoelde als een kat in een vreemd pakhuis.

De opening van het 2e Eucarpia-congres.

Het 2e Eucarpia-congres werd op maandagmorgen 6 juli 1959 geopend door Prof.Dr.J.C.Dorst.

In zijn welkomstwoord vestigde deze er de aandacht op, dat dank zij de activiteit van Professor Rudorf en zijn secretaresse Frau von Bülow en door de financiële steun van verschillende instanties het mogelijk is geworden in Keulen bijeen te zijn.

Keulen is door haar ligging en moderne accomodatie en door het in de nabijheid gevestigde Max-Planck-Institut voor een Eucarpia-congres zeer aantrekkelijk.

Met dankbaarheid werd vermeld, dat de sectie-voorzitters het programma voor hun secties hebben opgesteld. Reeds bij de oprichting van Eucarpia lag het in de bedoeling, dat de secties grote activiteit zouden ontplooien.

De voorzitter merkt op, dat veredelingsonderzoek een dynamische wetenschap is, die men niet meer als een aanhangsel van de genetica kan beschouwen. De plantenveredeling heeft zijn eigen problemen en deze liggen op verschillend gebied. Dit leidt tot specialisatie. Vroeger zag men wellicht door het bos de bomen niet, maar wij moeten er op bedacht zijn, dat wij thans door de bomen het bos niet meer zien.

Met het uitspreken van de wens dat de voordrachten, de gedachtenwisseling en de excursies goede vruchten zullen afwerpen werd het 2e Eucarpia-congres geopend.

De opening werd bijgewoond door de ruim 200 deelnemers aan het congres. De "Börsensaal" leende zich zeer goed voor deze bijeenkomst, terwijl alle aanwezigen naar een vertaling konden luisteren.

De sectievergadering granen.

Daar mijn belangstelling zich vroeger vooral richtte op de veredeling en instandhouding van de granen nam ik na de opening van het congres deel aan de sectievergadering "Granen". De outillage van de halvemaanvormige zaal voor deze bijeenkomst was voortreffelijk. Ook in deze zaal kon men naar een simultane vertaling luisteren.

Na de opening van de bijeenkomst door Dr.A.Lein hield Ir.E.Sanchez-Monge (Madrid) een voordracht over de veredelingsproblemen bij granen in Spanje. In Spanje is droogteresistentie een belangrijke eigenschap in de niet-geïrrigeerde gebieden. Het bleek dat men nog veel gebruik maakt van selecties uit landrassen, doch dat meer en meer kruising wordt toegepast. In de geïrrigeerde gebieden zijn de landrassen verdrongen door Spaanse of buitenlandse (o.a. Italiaanse) rassen.

In Spanje verbouwt men niet alleen de gewone tarwe (*Triticum aestivum*), doch ook rassen die behoren tot *Tr.durum*, *turgidum*, *spelta*, enz.

De 2e voordracht werd gehouden door Drs J.C.Zadoks (Wageningen), die op voortreffelijke wijze de fysioforming bij de parasieten van planten behandelde en nader in ging op de consequenties voor de tarweveredeling.

Vervolgens werden kortere inleidingen gehouden door Dr.K.Hoeser (Weihenstephan, Duitsland) over methoden ter bepaling van de bakkwaliteit en door Prof.Dr.A.Dionigi (Bari, Italië), die een overzicht gaf van het *Triticum durum*-congres te Foggia in mei 1959.

Tijdens de lunch in de grote beurszaal had ik contact met verschillende Duitse onderzoekers (Kappert, Kuckuck, Scheibe, Hoffmann) en met de Turkse onderzoekers Gökgöl en Berkmen.

De sectievergadering van de sectie "Wilde planten en primitieve vormen".

Op 6 juli des middags koos ik de sectie "Wilde planten en primitieve vormen". Prof. Carlo Jucci (Pavia) hield een zeer lange voordracht over de betekenis van wilde planten voor de plantenveredeling en de gevaren die de genencentra bedreigen bij het voortschrijden van de cultuur.

Prof. Dr. H. Kuckuck (Hannover) hield een voortreffelijke voordracht over het voorkomen van *Triticum spelta* in Iran en een beschouwing over het ontstaan van de hexaploïde tarwe. In de jaren 1952-1954 maakte inleider enkele reizen naar Iran.

Op de eerste dag werden ook bijeenkomsten gehouden van andere secties.

Des avonds was er een ontmoetingsavond op de Rijnterrassen. De meeste deelnemers van de sectie granen waren daar aanwezig. In het bijzonder had ik contact met Dr. A. Lein, de leider van het kweekbedrijf van de Fa. Heine te Schnega.

Bezoek aan het Max-Planck Institut für Züchtungsforschung te Köln-Vogelsang.

Op de dag af 28 jaar geleden (op 7 juli 1931) nam ik deel aan een excursie naar het Kaiser Wilhelm Institut für Züchtungsforschung te Müncheberg (in de huidige Oostzone van Duitsland).

Het Max-Planck Institut für Züchtungsforschung te Köln-Vogelsang is in zekere zin de voortzetting van het instituut te Müncheberg. In 1954-1955 zijn de laboratoria en woonhuizen te Köln-Vogelsang tot stand gekomen. Alle congressisten verlangden er naar een indruk te verkrijgen van de paviljoens, kassen en proefterreinen van dit wereldberoemde instituut.

Van de proefterreinen heb ik de proefnemingen met granen bezichtigd onder leiding van Dr. F. Wienhues (veredelingsonderzoek tarwe en gerst) en van Frau Dr. A. Wienhues-Ohlendorf (soortskruising van tarwe). De heer J. E. Giessen toonde de geniteurs-collectie van tarwe.

Tevens maakte ik van de gelegenheid gebruik de bibliotheek van het instituut te bezoeken en kennis te maken met de bibliothecaris Haynberg.

In het begin van dit jaar verscheen het 241 blz.omvattende boek "Dreissig Jahre Züchtungsforschung", waarin Prof.Dr.W.Rudorf en zijn medewerkers vele bijzonderheden publiceerden over de te Köln-Vogelsang in gang zijnde onderzoeken.

Op de terugreis naar Keulen had ik gelegenheid met Prof.Jucci, Redacteur van Genetica Agraria, van gedachten te wisselen, terwijl tijdens de koffietafel in de uitspanning "Kuckuck" een ontmoeting plaats had met de Noorse onderzoeker Prof.Dr.A.P.Lunden, die ik enige jaren geleden in verschillend opzicht behulpzaam kon zijn tijdens zijn 14-daags bezoek aan Wageningen en met de Noorse gerst-
kweker Dr.M.Bjaanes.

De algemene vergadering op dinsdagmiddag 7 juli 1959.

Voor de aanvang ontmoette ik voor het eerst Dr.W.Laube, die gedurende lange jaren de Petkuser winterrogge instandgehouden en verbeterd heeft. Mede door deze vluchtige ontmoeting werden de leerrijke en prettige contacten met Dr.Laube tijdens de excursie voorbereid.

De algemene vergadering stond onder leiding van Prof.Dr.J.C.Dorst.

In zijn welkomstwoord vestigde hij de aandacht op de grote betekenis van Kurt von Rümker, die 100 jaar geleden te Heiligenbrunn bij Danzig geboren werd. Door zijn onderzoeken en onderwijs, door zijn voorlichting en voorbeeld is Von Rümker van zeer grote betekenis geworden voor de ontwikkeling van de plantenveredeling en het veredelingsonderzoek tot ver over de grenzen van Duitsland.

Von Rümker promoveerde in 1888 te Halle, zijn proefschrift is vermoedelijk het eerste over plantenveredeling. Als hoogleraar was hij de eerste, die plantenveredeling als zelfstandig vak doceerde. In woord en geschrift pleitte Von Rümker voor het instellen van leerstoelen voor plantenveredeling en het oprichten van speciale instituten voor veredelingsonderzoek. Daardoor is hij een wegbereider geweest voor Eucarpia want hij achtte veredelingsonderzoek nodig voor de ontwikkeling van het kweken van nieuwe rassen.

Na de opening van de bijeenkomst verleende de voorzitter het woord aan Dr.G.Julén (F.A.O., Rome), die enige mededelingen deed over de F.A.O. World Seed Campaign. Vervolgens sprak Dr.R.O.Whyte (F.A.O., Rome) over Plant Introduction.

Tijdens de vergadering arriveerde de Duitse Minister van Landbouw, Dr.h.c. H.Lübke, die in zijn begroetingswoord herinneringen ophaalde aan de eerste ontmoeting met Prof.Dr. Erwin Baur (de voorganger van Prof.Rudorf). Hij vertelde van de latere vriendschapsbanden met Baur. Mede door die contacten had hij als politicus meer belangstelling gekregen voor de plantenveredeling. In het bijzonder merkte hij op, dat er in vele landen honger geleden wordt, zodat het streven naar een betere verdeling van de agrarische wereldproductie nog steeds grote aandacht vraagt.

In de plantenveredeling zal men ongetwijfeld daarom blijven streven naar hogere opbrengsten, doch er zijn bovendien vele andere problemen. Aanpassing bij de mechanisatie van de oogst, betere kwaliteit, grotere oogstzekerheid door het inkruisen van ziekteresistentie of resistentie tegen ongunstige invloeden van het klimaat, staan daarbij op de voorgrond.

De Minister, die geen holle phrasen gebruikte, toonde in eenvoudige bewoordingen begrip te hebben voor de grote betekenis van de plantenveredeling.

De algemene vergadering werd daarna voortgezet, Prof.Dr.W.Rudorf werd tot voorzitter gekozen en Dr.C.Bustarret tot ondervoorzitter. In 1962 zal het 3e congres in Frankrijk plaats vinden.

Het bestuur van Eucarpia is thans als volgt:

Prof.Dr.W.Rudorf (Köln-Vogelsang), voorzitter	Vertegenwoordiger van
Dr.C.Bustarret (Paris), ondervoorzitter	Duitsland
Prof.Dr.E.Åkerberg (Svalöf)	Frankrijk
Dr.G.D.H.Bell (Cambridge)	Zweden
Prof.Dr.N.Berkmen (Ankara)	Engeland
Prof.Dr.J.C.Dorst (Wageningen)	Turkije
Dr.M.Esteruelas (Paris)	Nederland
Prof.Dr.L.M.Kopetz (Wien)	Spanje
Mr.R.Kristensen (Taastrup)	Oostenrijk
Prof.Em.Larose (Gembloux)	Denemarken
	België

Prof.C.Maliani (Roma)	Italië
Prof.Dr.J.Paatela (Helsinki)	Finland
Prof.Dr.A.Tavčar (Zagreb)	Yougoslavië
Prof.H.Wexelsen (Vollebekk)	Noorwegen

Prof.Dr.W.Rudorf verzocht Prof.Dr.Dorst het voorzitterschap te willen bekleden tot het einde van het congres.

Verschillende huishoudelijke zaken werden afgehandeld, o.a. verruiming van het aantal persoonlijke leden, het aanwerven van donateurs (o.a. kweekbedrijven en andere instellingen).

De volgende sectie maken thans deel uit van Eucarpia:

Secties	Voorzitter
Wilde soorten en primitieve vormen	Dr.J.G.Hawkes (Engeland)
Mutaties en polyploidie	Dr.A.Hagberg (Zweden)
Physiologie	Prof.Dr.S.J.Wellensiek (Nederland)
Methodiek en techniek	Prof.Dr.R.Mayer (Frankrijk)
Granen	Dr.A.Lein (Duitsland)
Mais	Dr.A.Cauderon (Frankrijk)
Aardappelen	Dr.O.Steineck (Oostenrijk)
Voedergewassen	Prof.Dr.G.Haussman (Italië)
Tuinbouwgewassen	Dr.O.Banga (Nederland)

Verschillende van deze secties of werkgroepen daarvan zullen zelfstandig activiteit ontplooiën en bijeenkomsten organiseren in de periode, die ons nog scheidt van het volgende Eucarpia-congres in 1962.

Des avonds had een ontvangst plaats in het luisterrijke Gürzenich, waar de Oberbürgermeister Mr.Theo Burauen in "bloemrijke taal" een toespraak hield en waar al spoedig een vrolijke stemming heerste. Aan de feestdis had ik in het bijzonder contact met Dr.G.D.H.Bell (Cambridge), Mr.B.G.Jacobsen (Vandel, Denemarken), Dr.R.F.Peterson (Winnipeg, Canada) en Dr.O.Steineck (Wenen), terwijl uiteraard ook een ontmoeting plaats had met vele andere congressisten.

Na twee congresdagen was deze ontvangst zeer verfrissend; vriendschap werd gesloten en wanneer de congressisten terugdenken aan deze avond zullen ze gaarne elkaar over en weer van dienst zijn. Als voorbeeld kan bv. genoemd worden dat Dr.Bell spoedig na het congres zo vriendelijk was op mijn verzoek het manuscript van Drs Zadoks voor Euphytica taalkundig te reviseren.

Algemene voordrachten op 8 juli 1959.

Op de 3e en laatste congresdag werden enige belangwekkende voordrachten gehouden.

Prof.Dr.W.Rudorf	Overzicht van de plantenveredeling in de Duitse Bondsrepubliek.
Dr.A.Hagberg	Mutatie-onderzoek (vooral van gerst).
Dr.A.Jauderon	Heterosis en reciproke selectie bij mais.
Prof.Dr.F.D'Amato	Cytogenetische invloed van mutagentia.
Prof.Dr.J.Straub	Structuur en werking van zelfsteriliteitsgenen.

Des avonds werd een bezoek gebracht aan de Inka-tentoonstelling "Gold der Inka-Schätze aus Peru" in het Museum für Völkerkunde, waar een der hoogleraren uit Keulen een toelichting gaf.

In de Duitse dagbladen kon men opschriften lezen als: Flucht aus den Städten of Höhepunkt der Hitzewelle. In bovengenoemd museum was de temperatuur bijna ondraaglijk. Toch hebben alle deelnemers met belangstelling geluisterd naar de toelichting op deze Inka-tentoonstelling en genoten van de kunstschaten.

De excursie.

Aangezien Prof.Dr.J.C.Dorst de excursie B (o.a. Kleinwanzlebener Saatzuchten te Einbeck) wenste mee te maken, lag het voor de hand dat ik mij aanmeldde voor de excursie A. Hieraan gaf ik ook de voorkeur. Het roggekweekbedrijf van Von Lochow-Petkus te Hasselhorst, het tarwe- en gerstkweekbedrijf van Fa.Heine te Schnega en het aardappelkweekbedrijf Ebstorf leken mij zeer aantrekkelijk.

Vooraf heb ik me onvoldoende rekenschap gegeven van de enorme afstanden, die afgelegd dienden te worden.

De deelnemers aan de excursie waren de volgende:

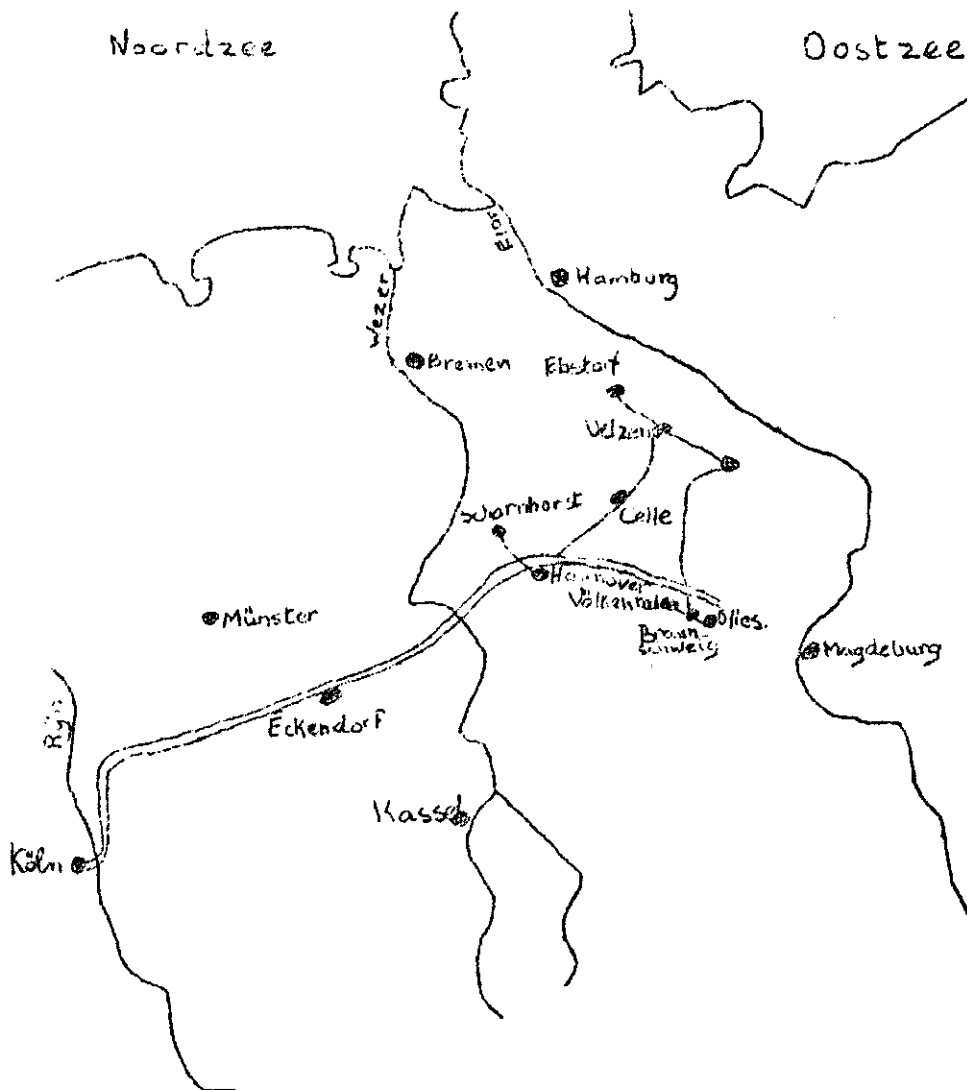
Duitsland: Dr.W.Laube (Göttingen); Dr.J.Hackbart (Scharnhorst);
Israël: Ir.S.de Groot, Wagenings ingenieur, thans Ir.J.Atsmon geheten, (Nahal Lachisj, South-Israël);
Italië: Prof.A.Dionigi (Bari), Miss Dr.L.Zannone (Roma), Dr.G.Brevedan (Rovigo) en Dr.R.Landi (Roma);
Nederland: Ir.W.R.Becker (Wageningen), Dr.H.de Haan (Wageningen);
Noorwegen: Dr.M.Bjaanes (Møystad);
Oostenrijk: Prof.Dr.E.Mayr en Frau Mayr (Rinn);
Polen: Prof.Dr.Z.Tomaszewski (Kortowa);
Portugal: Dr.J.R.Marques de Almeida (Oeiras);
Zwitserland: Ing.G.Popow (Zürich-Oerlikon), Dr.J.Caputa (Prangins, Vaud).

Prof.Dr.W.Rudorf en enige medewerkers woonden de excursie op de eerste dag bij, terwijl op de 2e dag ook Dr.R.F.Peterson, Dr.A. Hagberg en enige andere congressisten deelnamen aan het bezoek aan de Fa.Heine.

De volgende instellingen werden bezocht:

- 9 juli 1959: W.von Borries-Eckendorf Saatzucht, Hovedissen über Bielefeld.
Zweigstelle Scharnhorst des Max-Planck-Instituts für Züchtungsforschung, Scharnhorst über Neustadt.
- 10 juli 1959: Institut für Gartenbauliche Pflanzenzüchtung, Hannover.
Institut für Pflanzenbau und Saatguterzeugung, Völkenrode.
Biologische Bundesanstalt, Braunschweig-Gliesmarode.
- 11 juli 1959: Saatzucht Heine, Schnega.
Vereinigete Saatzuchten Ebstorf, Uelzen.

Excursie-route.

Uit het overzicht van de bezochte instellingen kwam het kweekbedrijf Von Lochow-Petkus te Hasselhorst te vervallen. Voor mij persoonlijk was dat een teleurstelling, die ruimschoots vergoed werd door de vele gesprekken met Dr.W.Laube, die tot voor kort het hoofd was van het kweekbedrijf van Von Lochow, doch thans gepensionneerd is. Ik heb een stille hoop dat de gesprekken met Dr.Laube over de geschiedenis van de plantenveredeling en de betekenis van Memoires er toe zullen bijdragen dat hij spoedig zijn ervaringen als kweker op schrift zal stellen.

Leider van de excursie was Dr.J.Hackbarth, die ik te Wageningen bij verschillende gelegenheden ontmoet heb. Hij zorgde ervoor, dat de excursie vlot verliep en we steeds op het afgesproken uur aanwezig waren.

De sympathieke Portugese markies in ons gezelschap had zijn opleiding in Duitsland genoten, zodat de Duitse taal voor hem geen moeilijkheden had. Voor de Italiaanse gasten trad Dr.Popow dikwijls als tolk op.

De Poolse professor is later 3 weken de gast geweest van het I.v.P. te Wageningen. Onze contacten tijdens de excursie hadden tot gevolg dat ik hem te Wageningen dikwijls behulpzaam kon zijn.

Het bezoek aan W.vonBorries-Eckendorf Saatzucht te Hovedissen über Bielefeld op 9 juli 1959.

Na een lange reis werden we ontvangen door de leider van dit kweekbedrijf Dr.W.Wichman, die een welkomstwoord sprak. Aan de lunch introduceerde Prof.Rudorf het internationale gezelschap, terwijl Dr.R.Weck een overzicht gaf van het kweekwerk met de Eckendorfer voederbiet, die ongeveer 50% van het Duitse voederbieten areaal inneemt. In Nederland wordt het stompvoettype weinig verbouwd. Door nieuwe methoden toe te passen is men er in geslaagd de Eckendorfer op een aanzienlijk hoger produktie-niveau te brengen. Behalve het grote proefveld van Eckendorfer families en inteeltlijnen, zagen we de wijze, waarop de wintergerstveredeling is aangevat.

Het bezoek aan de Zweigstelle Scharnhorst des Max-Planck-Instituts te Scharnhorst über Neustadt.

Nadat Dr.J.Hackbarth als hoofd van de Zweigstelle Scharnhorst een overzicht had gegeven van de gewassen, die op de lichte zandgronden aldaar in bewerking zijn, werd onder leiding van Prof.Dr.W.Rudorf het proefterrein met aardappelzaailingen bezocht, waar ook Frl.Dr. M.L.Baericke toelichting gaf.

Dr.J.Hackbarth toonde ons het veredelingsonderzoek met de voederlupine, terwijl een gedeelte van de groep het maisproefveld bezichtigde.

Laboratoriumruimte en woonruimte waren gevestigd in het vroegere remontedepot.

Des avonds genoten wij te Scharnhorst in de tuin van koele drank en koele spijs. Na de warme en lange dag werd dit bijzonder op prijs gesteld. De avondzang van de meisjes te Scharnhorst (onder leiding van Prof.Rudorf) en van het Italiaanse groepje zullen de excursisten nimmer vergeten.

We kwamen laat in Hannover aan en ontmoetten de volgende morgen de groep van de B-excursie, die ons voorbereidde op hetgeen wij te zien zouden krijgen in het instituut van Prof.Dr.Kuckuck.

Bezoek aan het Institut für Gartenbauliche Pflanzenzüchtung te Hannover op 10 juli 1959.

In Köln-Vogelsang hebben we veel ontzag gekregen voor het veredelingsonderzoek aan het instituut van Prof.Rudorf, doch ook te Hannover zagen we zeer interessante proefnemingen in een betrekkelijk eenvoudig, doch zeer praktisch ingericht laboratorium. In Hannover zijn nl. in het park Herrenhausen een aantal instituten gevestigd, die te beschouwen zijn als een voortzetting van de vroeger in Oost-Berlijn gevestigde tuinbouwkundige instituten.

Een bijzonderheid is dat de Fakultät für Gartenbau und Landeskultur behoort tot de Technische Hochschule te Hannover. Het aantal studenten bedraagt ongeveer 200 (waarvan \pm 40 vr.st.). De bezoekers ontvingen het juist verschenen 136 blz. omvattende, rijk geïllustreerde boekje Fakultät für Gartenbau und Landeskultur der Technischen Hochschule Hannover, Entstehung und Gestalt.

Prof.Kuckuck heeft interessante veredelingsproblemen aangevat. Toepassing van mannelijk steriliteit en autoincompatibiliteit in het veredelingsprogramma, het kweken van hybride rassen (Heterosis Sorten), die uniform zijn en niet nagebouwd kunnen worden, verdubbeling van het aantal chromosomen bij lelietje van dalen, teneinde vormen met grotere bloemtrossen te verkrijgen, pogingen éénstengelige leeuwenbekjes te kweken, mutatie-onderzoek en soortskruising bij Tagetes, enz.

Op het proefterrein stonden tal van bloemgewassen als het ware te pronken. In het bijzonder zijn te noemen de nieuwe aanwinsten van Petunia, Tagetes patella, Tagetes erecta en Matthiola. Uit het aanwezige uienmateriaal bleek dat getracht wordt bij het kweken van heterosisrassen gebruik te maken van mannelijke steriliteit.

Als geheel hebben de bezoekers een zeer gunstige indruk gekregen van hetgeen in korte jaren door Prof.Kuckuck en zijn kleine staf is aangevat.

Vermeldenswaard is dat Prof.Kuckuck, hoogleraar in de veredeling van tuinbouwgewassen, grote belangstelling heeft voor de afstamming van de gewone tarwe en, zoals bovengenoemd, daarover op het congres een interessante voordracht hield.

Bezoek aan het Institut für Pflanzenbau und Saatguterzeugung te Völkenrode.

In Völkenrode passeerden we de resten van opgeblazen luchtvaart-laboratoria. De lunch werd gebruikt in het logeergebouw van de Forschungsanstalt für Landwirtschaft.

Nadat een overzicht gegeven was van de vele instituten, die tot de Forschungsanstalt für Landwirtschaft behoren, vergezelde Prof.Dr. O.Fischnich ons eerst naar een gebouw met cellen voor het onderzoek naar de beste bewaarmethoden van consumptie- en van pootaardappelen. Op deze warme dag was een kort verblijf in de koelcellen een verademing.

Vervolgens werd de reis voortgezet naar het nieuwe laboratorium van zijn afdeling, waar hij ons inlichtte over het werkprogramma.

Het was voor velen interessant te vernemen, dat men ook de bloeibevordering van de aardappel en het opheffen van de kiemrust van de aardappelzaden op het werkprogramma heeft staan. Oorspronkelijk sneed men van de aardappelzaden het puntje af, doch thans is vastgesteld dat behandeling met gibberellinezuur zeer goede kiemresultaten geeft. De zaden worden dan niet beschadigd, terwijl de eerste ontwikkeling wordt bevorderd (gepubliceerd in Landbau-forschung 8 ,1958 p.95-96).

Bij een kort bezoek aan de instituutsbibliotheek bleek mij dat veel Wageningse publikaties daar aanwezig zijn.

Bezoek aan de Biologische Bundesanstalt te Braunschweig-Gliesmarode

De directeur, Prof.Dr.K.Hassebrauk, gaf een overzicht van het enorme werkprogramma, dat o.a. ook blijkt uit de artikelen in het Nachrichtenblatt des Deutschen Pflanzenschutzdienstes dat door de Biol.Bundesanstalt wordt uitgegeven. Bij de kassen gaf Frl.Dr.Eva Fuchs een indruk van het onderzoek naar de fyio's van de tarwe-roest; Dr.L. Quantz toonde zijn onderzoekingen over virussen bij erwten en bonen. Vervolgens werd een indruk gegeven in de kascomplexen van het virusonderzoek bij aardappelen, de daarbij toegepaste serologische methoden, etc.

Het bleek mij, dat er zeer vele contacten bestaan met Wageningse onderzoekers.

Des avonds had in andere omgeving een ontmoeting plaats met Prof.Hassebrauk en Dr.Eva Fuchs.

Bezoek aan de Saatzucht Heine te Schnega op 11 juli 1959.

Op de laatste excursiedag, passeerden we de volkswagenstad Wolfsburg, waar we een indruk verkregen van de grootste Europese automobielfabriek.

Vervolgens bezochten we de proefterreinen van de Fa.Heine onder leiding van Dr.A.Lcin. Verschillende congressisten sloten zich bij onze groep aan en ook de kweker Dr.E.Vestergaard uit Søllested,

(Abed Plant Breeding Station), Denemarken (die Nederlandse kweekbedrijven had bezocht en op de terugreis Schnega aandeed).

Men was juist begonnen met de machinale oogst van de zomergerstproefvelden, zodat dit voor velen aanleiding was een foto van de bedrijvigheid te nemen. We zagen zeer vele kruisingspopulaties en daaruit gekozen lijnen. In het algemeen neemt de beoordeling van de lijnen uit de 5-jarige kruisingspopulaties 3 jaren in beslag, de officiële proefnemingen vragen ongeveer 4 jaar, daarna komt de eigenlijke vermeerdering, zodat ongeveer 17 jaar na het kruisen een nieuw ras in het verkeer komt.

Vervolgens werden de proefvelden met wintertarwe, zomertarwe en winterrogge bezichtigd. Tenslotte werden de bezoekers genodigd voor een lunch, waaraan een prettige stemming heerste.

Bezoek aan de Vereenigde Saatzuchten Ebstorf, Uelzen.

We werden ontvangen in een grote moderne aardappelbewaarpplaats, die 's zomers ingericht is voor de ontvangst van excursies. Een der medewerkers gaf ons een indruk van het aardappelkweken in het algemeen (de leider van het kweekbedrijf Ing.W.Hofferbert was op excursie naar Nederland).

De tot de Uelzer Kreis behorende pootaardappel-selectiebedrijven hebben een centraal kweekbedrijf gesticht, dat zich echter ook toelegt op de zaaizaad- en pootgoedvoorziening van de aangesloten bedrijven. Dit kweekbedrijf heeft belangrijke aardappelrassen gekweekt. Te noemen zijn Bona, Heida en Augusta, doch ook Vera, Magna, Hansa (1957), Rosa (1958) en Anco (1959). De praktijkvelden van de 3 eerstgenoemde werden sterk door het nieuwe Y-virus aangetast, doch door stamselectie en toepassing van eigen methoden van serologisch onderzoek beschikt men thans weer in voldoende mate over gezond uitgangsmateriaal voor de vermeerdering.

We zagen het laboratorium voor serologisch onderzoek. De ± 250 duizend zaailingen stonden op het proefterrein in potten, terwijl kunstmatige beregening werd toegepast. In de kruisingskas stonden de op tomaat geënte geniteurs in potten; deze entingen vertoonden daardoor niet de weelderige groen zoals we dat in Wageningen en in N.O.Polder gewend zijn, waar de geënte planten in de volle grond worden geplant.

Op de terugreis werd in het oude, schilderachtige stadje Celle afscheid genomen van Dr.J.Hackbarth, die op voortreffelijke wijze de excursie heeft voorbereid en geleid.

Daarna moest nog een grote afstand afgelegd worden. Het was dan ook na middernacht toen we in Keulen terugkwamen.

Eucarpia is op de goede weg! Voor Prof.Dorst zal het een gróte voldoening kunnen zijn dat hij er mede toe heeft bijgedragen Eucarpia tot ontwikkeling te brengen. Er is meer internationaal contact tot stand gekomen. Engeland bv., dat zich oorspronkelijk afzijdig hield, heeft thans ook belangstelling getoond. Verschillende vormen van samenwerking zijn door Eucarpia gestimuleerd.

Bezien vanuit het standpunt van Euphytica (Netherlands Journal of Plant Breeding) hoop ik, dat de gehouden inleidingen (voor zover aantrekkelijk) gepubliceerd zullen worden in Euphytica (in Engelse taal) of in het Franse of in een van de twee Duitse zusterschrijftent. Daardoor zullen de gehouden inleidingen onder de aandacht gebracht kunnen worden van degenen in de aangesloten landen, die niet konden deelnemen en van de velen, die veredelingsonderzoek in andere landen (U.S.A., Canada, Japan, Rusland, etc.) verrichten.

Het lijkt mij in het belang van Eucarpia zelf, dat de voorzitter en de voorzitters van de secties de inleiders nadrukkelijk vragen hun voordrachten te bewerken tot publicaties en te publiceren in één van de verdelingschrijftent.

Voor zover het Euphytica betreft, kan vermeld worden, dat in het ter perse zijnde 2e nummer de voordracht van Drs.J.C.Zadoks (On the formation of physiologic races in plant parasites) gepubliceerd zal worden, terwijl voor het 3e nummer 1959 de voordracht van Dr.R.O.Whyte (International approach to plant exploration and introduction) ontvangen is. Een artikel over het door Dr.G.Julén behandelde onderwerp (The F.A.O. World Seed Campaign) is toegezegd, terwijl overleg gaande is met twee andere inleiders. Dr.F.P.Ferwerda heeft zich bereid verklaard zijn indrukken van het 2e Eucarpia-congres tot een artikel in Euphytica te bewerken.

Tenslotte zij nog vermeld, dat het gedrukte programma van het 2e Eucarpia-congres verscheen in Duitse, Engelse en Franse taal, dat vooraf gestencilde samenvattingen van de inleidingen zijn verzonden, dat Prof. Jucci aan zijn toehoorders het 32 blz. omvattende verslag heeft uitgereikt, dat bij aankomst in Keulen een naamlijst van de congressisten werd ontvangen, dat de Duitse dagbladen aandacht hebben geschonken aan het congres en dat een congresverslag (met korte inhoud van de voordrachten) wordt voorbereid. Deze gegevens zullen geplaatst worden in de Bibliotheek van het I.v.P.

26 oktober, 1959.

Wageningen,

Nude 66.